

Sygn. akt I Ns 2661/15

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2018 r.

Sąd Rejonowy w Gliwicach Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Zachorowska

Protokolant: Barbara Podstawek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 września 2018 r. w G.

sprawy z wniosku D. Ś.

z udziałem A. H. (1), M. H. (1), E. Ś., Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku

postanawia:

1. wniosek oddalić;
2. nakazać pobrać od wnioskodawczyni D. Ś. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w G. kwotę 1 789,94 zł (jeden tysiąc siedemset osiemdziesiąt dziewięć złotych dziewięćdziesiąt cztery grosze) tytułem wydatków.

SSR Joanna Zachorowska

Sygn. akt I Ns 2661/15

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 9 września 2015 roku D. Ś. wniosła o zmianę prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po zmarłym W. Ś. (1), wydanego przez Sąd Okręgowy w G. dnia 9 lipca 2013 roku w sprawie o sygn. akt III Ca 626/12 poprzez stwierdzenie, że spadek po zmarłym w dniu 12 listopada 2009 roku w G. W. Ś. (2) nabyli na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 21 czerwca 2000 r. W. Ś. (3) i A. Ś. (rodzice spadkodawcy) po połowie.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni wskazała, że w dniu 12 listopada 2009 r. zmarł jej mąż W. Ś. (2). W dniu 9 lipca 2013 r. Sąd Okręgowy w G. wydał postanowienie w sprawie III Ca 626/12, w którym zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w G. z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie o sygn. akt I Ns 472/11 w ten sposób, że stwierdził, iż spadek po W. Ś. (2) na podstawie ustawy nabyła jego żona D. Ś. w całości. Wnioskodawczyni podała, że podczas czynności likwidacyjnych mieszkania zajmowanego przez W. Ś. (3) po jego śmierci wśród dokumentów zmarłego odnalazła testament sporządzony przez W. Ś. (2) w dniu 21 czerwca 2000 r. Testator powołał do spadku swoich rodziców W. Ś. (3) i A. Ś.. Testament ten nie został ujawniony przez W. Ś. (3) w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po W. Ś. (2) (sygn. I Ns 472/11).

Postanowieniem z dnia 21 marca 2016 r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania wierzyciela masy spadkowej Bank (...) S.A. w W.. W piśmie z dnia 21 kwietnia 2016 r. tenże uczestnik wskazał, że wątpliwości budzi fakt, że zmarły spadkobierca W. Ś. (3) nie ujawnił testamentu w toku postępowania spadkowego. W związku z tym istnieje domniemanie, że testament ten został odwołany. Nadto podpis złożony na testamencie w zasadzie nie jest podobnych do podpisów składanych przez testatora na dokumentach podpisywanych w Banku.

W piśmie z dnia 6 września 2016 r. uczestnik postępowania M. H. (1) wskazał, że testament z dnia 21.6.2000 r. nie daje podstaw do zmiany prawomocnego orzeczenia Sądu Okręgowego w G. z dnia 9 lipca 2013 r. Uczestnik

postępowania wskazał, że matka spadkodawcy A. Ś. nie dożyła otwarcia spadku, nie może być więc uznana za spadkobierczynię. Z kolei ojciec wnioskodawcy W. Ś. (3) skutecznie odrzucił spadek po swoim synu w toku pierwszego postępowania spadkowego. W konsekwencji kwestię spadkobrania po W. Ś. (2) należy ocenić na podstawie zasad dziedziczenia ustawowego, co zostało już uczynione w trakcie pierwszego postępowania spadkowego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w G.z dnia 9 lipca 2013 r.

Pismem z dnia 1.2.2018 roku pełnomocnik uczestnika M. H. (1) poinformował, że małoletnia T. H. nie posiada obywatelstwa polskiego, a holenderskie. Obojgu rodzicom przysługuje pełnia władzy rodzicielskiej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W. Ś. (2) zmarł dnia 12 listopada 2009 r. w G.. Tam też przed śmiercią stale zamieszkiwał. Spadkodawca był trzykrotnie żonaty. Z pierwszego małżeństwa miał córkę K., która została przysposobiona przez męża jej matki – P. P.. Innych dzieci czy przysposobionych czy pozamałżeńskich, czy wcześniej zmarłych nie posiadał. Drugi związek małżeński spadkodawca zawarł z E. Ś.. Od 2005 r. był żonaty z D. Ś..

Matka spadkodawcy A. Ś. zmarła 20 czerwca 2008 r. w G.. Ojciec spadkodawcy W. Ś. (3) zmarł 20 lipca 2015 r. Spadkodawca miał również siostrę A. H. (2), która zmarła 28 czerwca 2010 r. pozostawiając męża A. H. (1) i syna M. H. (1).

W dniu 30 sierpnia 2010 r. przed notariuszem A. C. wnioskodawczyni złożyła oświadczenie, że spadek po swoim mężu W. Ś. (2) odrzuca. Następnie wnioskiem z dnia 03 września 2010 r. złożonym do tut. Sądu D. Ś. wniosła o przyjęcie i zatwierdzenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po W. Ś. (2). W dniu 27 sierpnia 2010 r. przed zastępcą notariusza W. Z. stawili się A. H. (1) i M. H. (1), którzy oświadczyli, że odrzucają w całości spadek przypadający im po W. Ś. (2). W dniu 9 września 2010 r. E. Ś. oświadczyła przez Sądem Rejonowym w G.w sprawie I Ns 922/10, że spadek po swoim były mężu W. Ś. (2) odrzuca. Z kolei W. Ś. (3) w dniu 15 września 2010 r. złożył wniosek o przyjęcie i zatwierdzenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych nie złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po W. Ś. (2) oraz odebranie takiego oświadczenia. W. Ś. (3) dnia 14.11.2011 roku oświadczył przed Sądem, że spadek po swoim synu W. Ś. (2) odrzuca.

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2011 r. wydanym w sprawie I Ns 472/11 Sąd Rejonowy w G. oddalił wniosek D. Ś. i W. Ś. (3) o zatwierdzenie uchylenia się od skutków nie złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie i stwierdził, że spadek po W. Ś. (2) na podstawie ustawy nabyli: żona D. Ś. w 1/2 (jednej drugiej) części oraz ojciec W. Ś. (3) i siostra A. H. (2) po 1/4 (jednej czwartej) części. Postanowieniem z dnia 9 lipca 2013 r. wydanym w sprawie III Ca 626/12 Sad Okręgowy w G., rozpoznając apelację D. Ś. oraz uczestników postępowania W. Ś. (3), A. H. (1) i M. H. (1) od postanowienia z dnia 29 grudnia 2011 r. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zatwierdził oświadczenie W. Ś. (3) o uchyleniu się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, a wniosek D. Ś. o zatwierdzenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku oddalił. Nadto Sąd stwierdził, że spadek po W. Ś. (2) na podstawie ustawy nabyła jego żona D. Ś. w całości.

/dowód: orzeczenia, oświadczenia i wnioski składane w aktach o sygn. I Ns 472/11, III Ca 626/12, I Ns 1757/10, I Ns 922/10, I Ns 1743/10, I Ns 1757, I Ns 1740/10)/.

W dniu 20 lipca 2015 r. zmarł ojciec spadkodawcy W. Ś. (3), a organizacją jego pogrzebu zajęła się synowa D. Ś.. Po upływie tygodnia od pogrzebu wnioskodawczyni porządkowała mieszkanie zmarłego teścia. Pierwsze porządki wykonywała wraz z M. H. (1) i A. H. (1), segregując wszystkie dokumenty znajdujące się w biurku. Podczas kolejnych porządków wnioskodawczyni towarzyszył A. N.. Wówczas w skórzanym teczce znalazła kopertę wraz z testamentem własnoręcznym sporządzonym w dniu 21 czerwca 2018 r. przez W. Ś. (2), w którym do całości spadku powołał matkę A. Ś. oraz ojca W. Ś. (3).

Z opinii biegłego grafologa wynika, że testament został spisany własnoręcznie przez W. Ś. (2).

A. Ś. nie dożyła otwarcia spadku po swoim synu W.. Przeżył spadkodawcę jego ojciec. Spadkobiercą ustawowym W. Ś. (3) był jego wnuk M. H. (1), który w dniu 10 listopada 2015 r. oświadczył do aktu notarialnego, że odrzuca przypadający mu spadek po W. Ś. (3). W. Ś. (3) pozostawił testament, ale powołane w nim do spadku synowa D. Ś. spadek odrzuciła, a córka A. H. (2) otwarcia spadku nie dożyła. Zawiadomienie o odrzuceniu spadku przez M. H. (1) zostało doręczone przedstawicielce ustawowej jego małoletniej córki T. B. H.. Zawiadomienie matka małoletniej odebrała dnia 16.1.2016 roku. Nie zostało złożone oświadczenie w przedmiocie przyjęcia lub odrzucenia spadku przez przedstawicieli ustawowych małoletniej spadkobierczyni w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym dowiedzieli się oni o tytule swego powołania. Oświadczenie takowe zostało złożone dopiero dnia 14.3.2018 roku przed notariuszem W. Z. w siedzibie jego Kancelarii Notarialnej w P..

/dowody: zeznania świadka A. N. (k. 223v), przesłuchanie wnioskodawczyni (k. 223v-224), przesłuchanie E. Ś. (k. 224 v), opina biegłego sądowego z dnia 31.08.2017 r. (k. 304-308), oświadczenie oraz zwrotne potwierdzenie odbioru w aktach I Ns 3377/15, akt notarialny z dnia 14.3.2018 r. w aktach I N 647/18)/

W dniu 10 lutego 2017 r. przed zastępcą notariusza W. Z. stawił się M. H. (1) i oświadczył, że odrzuca w całości spadek jaki przypadł jego dziadkowi W. Ś. (3) na mocy testamentu własnoręcznego W. Ś. (2) datowanego na dzień 21 czerwca 2000 roku.

Rodzice małoletniej T. B. H. w dniu 14.3.2018 roku przed notariuszem złożyli oświadczenie, że małoletnia jako spadkobierczyni W. Ś. (3) odrzuca w całości spadek po W. Ś. (2) jaki przypadłby jej po W. Ś. (3) na podstawie dokumentu oznaczonego jako testament własnoręczny W. Ś. (2) datowanego na dzień 21.6.2000 roku. Zawiadomienie o powołaniu do spadku po W. H. (1) zostało doręczone przedstawicielowi ustawowemu małoletniej spadkobierczyni w dniu 3.2.2018 roku. Na podstawie wniosku z dnia 12.3.2018 r. wydane zostało przez sędziego kantonu Sądu w Hadze w sprawie zarządu majątkiem małoletniego upoważnienie z tego samego dnia dla rodziców małol. T. H. do odrzucenia w imieniu małoletniej spadku po W. Ś. (2) z imienia W. Ś. (3).

/dowody: odpisy aktów zgonu (k. 13-14), , oświadczenia i dokumenty zdeponowane w aktach I N 647/18, akt notarialny z dnia 10.02.2017 r. (k. 262), oświadczenie w aktach I N 338/17, zwrotne potwierdzenie odbioru zawiadomienia k. 420/

Sąd postanowieniem z dnia 4 stycznia 2017 r. dopuścił dowód z pisemnej opinii biegłego grafologa na okoliczność sporządzenia testamentu z dnia 21 czerwca 2000 r. własnoręcznie w całości przez W. Ś. (2). W opinii z dnia 31 sierpnia 2017 r. biegły stwierdził, że testament ów został sporządzony przez W. Ś. (2). Opinia nie była kwestionowana przez uczestników postępowania.

Sąd zważył, co następuje

Wniosek D. Ś. nie zasługuje na uwzględnienie.

W postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku rolą Sądu jest ustalenie prawidłowego porządku dziedziczenia po zmarłym spadkodawcy (art. 677 § 1 k.p.c.). Gdyby jednak okazało się, że spadkobiercami są inne osoby niż stwierdzono to w prawomocnym postanowieniu, ustawodawca dopuścił możliwość zmiany tego orzeczenia w szczególnym, przewidzianym do tego trybie (art. 679 k.p.c.). Wniosek taki może zgłosić każdy zainteresowany, nie wyłączając osoby, która brała udział w zakończonym prawomocnie postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku. Warunkiem jest, by dotychczasowy uczestnik powołał się na podstawę zmiany postanowienia, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a z samym wnioskiem wystąpił przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał taką możliwość (art. 679 § 1 k.p.c.).

W przedmiotowej sprawie wnioski o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku wydany przez Sąd Okręgowy w G.z dnia 9 lipca 2013 r. (sygn. akt III Ca 626/12) złożyła D. Ś., która w toku postępowania przed Sądem o stwierdzenie nabycia spadku była wnioskodawczynią. Zgodnie z postanowieniem Sądu Okręgowego w G.z dnia 9 lipca 2013 r. nabyła ona całość spadku po W. Ś. (2). Wnioskodawczyni winna była złożyć wniosek o zmianę

postanowienia przed upływem roku od dnia, w którym uzyskała wiedzę o sporządzeniu testamentu. Jak wynika z zebranego materiału dowodowego o istnieniu testamentu D. Ś. dowiedziała się po śmierci swojego teścia W. Ś. (3) (20 lipca 2015 r.). Dokument był przechowywany w domu W. Ś. (3). Należało przyjąć, że treść testamentu spadkodawcy nie była znana wnioskodawczyni podczas sprawy o stwierdzenie nabycia spadku. Składając wniosek w dniu 9 września 2015 r. zachowała ona roczny termin do zainicjowania postępowania o zmianę orzeczenia liczony od dnia, w którym uzyskała taką możliwość.

Zgodnie z art. 922 § 1 k.c. prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów kodeksu. Jak wynika z art. 924 k.c. spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy. Zgodnie z treścią art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Pierwszeństwo ma dziedziczenie testamentowe, albowiem dziedziczenie ustawowe następuje tylko wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą (art. 926 § 2 kc). Artykuł 959 k.c. pozwala spadkodawcy powołać do całości lub części spadku jedną lub kilka osób. Testament może być sporządzony między innymi w ten sposób, że spadkodawca napisze go w całości pismem ręcznym, podpisze i opatrzy datą (art. 949 § 1 k.c.). Konstrukcja testamentu holograficznego opiera się na dość rygorystycznie traktowanych przesłankach formalnych, które muszą być zachowane pod rygorem nieważności ostatniej woli. Użyte w ustawie sformułowanie "pismem ręcznym" oznacza, że osoba sporządzająca testament musi go w całości napisać własnoręcznie.

Sąd zasięgnął w sprawie pisemnej opinii biegłego z zakresu grafologii celem ustalenia czy testament własnoręczny z dnia 21 czerwca 2000 r. został faktycznie sporządzony przez W. Ś. (2). W opinii z dnia 31 sierpnia 2017 r. biegły stwierdził, że testament ów został sporządzony przez spadkodawcę.

Zgodnie z treścią testamentu ostatnią wolą spadkodawcy było przeznaczenie całego posiadanego majątku na rzecz swoich rodziców – A. Ś. i W. Ś. (3). A. Ś. nie dożyła otwarcia spadku. Zastosowanie zatem znalazł przepis art. 965 k.c., zgodnie z którym jeżeli spadkodawca powołał kilku spadkobierców testamentowych, a jeden z nich nie chce lub nie może być spadkobiercą, przeznaczony dla niego udział, w braku odmiennej woli spadkodawcy, przypada pozostałym spadkobiercom testamentowym w stosunku do przypadających im udziałów (przyrost). Stąd należało przyjąć, że mocą testamentu z dnia 21 czerwca 2000 r. do całości spadku został powołany W. Ś. (3).

W. Ś. (3) skutecznie odrzucił spadek przypadający mu po W. Ś. (2). Oświadczenie to było złożone w dniu 14.11.2011 roku i nie wymieniało tytułu powołania do spadku. Sąd w sprawie niniejszej uznał więc z ostrożności, że W. Ś. (3) nie wiedział wówczas jeszcze o powołaniu do spadku z testamentu z dnia 21.6.2000 roku. Otwarcia i ogłoszenia testamentu W. Ś. (2) dokonano bowiem dnia 4 stycznia 2017 r.

Zgodnie z art. 1017 k.c. jeżeli przed upływem terminu do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku spadkobierca zmarł nie złożony takiemu oświadczenia, oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone przez jego spadkobierców. Termin do złożenia tego oświadczenia nie może się skończyć wcześniej aniżeli termin do złożenia oświadczenia co do spadku po zmarłym spadkobiercy (transmisja).

W świetle art. 1017 k.c. transmitariusz może złożyć oświadczenie co do spadku po spadkodawcy tylko wówczas gdy dziedziczy po transmitencie. Warunkiem złożenia skutecznego oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku przez transmitariusza po pierwszym spadkodawcy jest przyjęcie spadku po transmitencie. Stąd też odrzucenie spadku po transmitencie wyklucza też przyjęcie spadku po spadkodawcy.

W. Ś. (3) zmarł 20 lipca 2015 r. Otwarcia spadku po W. Ś. (3) nie dożyła zarówno jego żona A. Ś., jak i jego dzieci W. Ś. (2) i A. H. (2), która pozostawiła zstępnego M. H. (1). W. Ś. (3) pozostawił testament, ale powołane w nim do spadku synowa D. Ś. spadek odrzuciła, a córka A. H. (2) otwarcia spadku nie dożyła. M. H. (1) dnia 10 listopada 2015 r. przed zastępcą notariusza W. Z. złożył oświadczenie o odrzuceniu przypadającego mu spadku po W. Ś. (3). Art. 1020 k.c. stanowi, że spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia

spadku. Oświadczenie M. H. (2) z dnia 10 listopada 2015 r. zostało złożone z zachowaniem ustawowego terminu. Do spadku po jego dziadku doszła więc w następnej kolejności jego małoletnia córka T. H..

Zgodnie z art. 1015 § 1 k.c. oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. § 2 tegoż przepisu w wersji obowiązującej w dacie otwarcia spadku po W. Ś. (3) stanowił, że brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba niemająca pełnej zdolności do czynności prawnych albo osoba, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, albo osoba prawna, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

W przypadku małoletnich, którzy dziedziczą po swoich rodzicach (rodzicu) w wyniku odrzucenia przez nich spadku, termin na złożenie stosownego oświadczenia spadkowego biegnie od dnia, w którym przedstawiciel ustawowy małoletniego spadkobiercy dowiedział się o tytule swego powołania. Oświadczenie spadkowe składa w imieniu małoletniego przedstawiciel ustawowy. Termin do złożenia oświadczenia biegnie od dnia, w którym przedstawiciel ustawowy lub opiekun prawny dowiedział się o tytule powołania małoletniego do spadku. Stosownie do art. 643 k.p.c. zawiadomienie o odrzuceniu spadku po W. H. (2) przez M. H. (1) wysłane zostało do przedstawicielki ustawowej T. H., a odebrane dnia 16.1.2016 roku. W ciągu okresu sześciu miesięcy nie zostało złożone oświadczenie w jej imieniu co do przyjęcia lub odrzucenia spadku. Uznać należy zatem, że spadek po W. H. (2) nabyła T. H. w całości, przy czym spadek ów został nabyty z dobrodziejstwem inwentarza.

Małoletnia T. H. nie posiada obywatelstwa polskiego, a jej miejscem stałego pobytu jest Holandia. Obojgu rodzicom przysługuje pełnia władzy rodzicielskiej. Przedstawiciele ustawowi małoletniej T. H. złożyli wniosek do Sądu w Hadze w dniu 12 marca 2018 r. o wyrażenie zgody na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka polegający na odrzuceniu spadku po W. Ś. (2) z imienia W. Ś. (3). Postanowieniem z dnia 12 marca 2018 r. Sąd w Hadze upoważnił przedstawicieli ustawowych małoletniej do odrzucenia spadku po W. Ś. (2). Oświadczenie rodziców małoletniej T. H. z dnia 14 marca 2018 r. o odrzuceniu spadku po W. Ś. (2), jaki przypadłby jej po W. Ś. (3), złożone zostało przed notariuszem z zachowaniem terminu do skutecznego odrzucenia spadku.

Biorąc pod uwagę fakt, że jeden spadkobierca testamentowy W. Ś. (2) spadek skutecznie odrzucił, zaś drugi nie dożył otwarcia spadku, zastosowanie znalazł art. 926 § 2 k.c., zgodnie z którym dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w G.z dnia 9 lipca 2013 r. (sygn. III Ca 626/12) spadek po W. Ś. (2) na podstawie ustawy nabyła D. Ś..

Brak było przesłanek do zmiany treści tegoż orzeczenia, stąd postanowiono o oddaleniu wniosku w sprawie przedmiotowej.

Orzeczenie zawarte w punkcie 2 postanowienia uzasadnia art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych, zgodnie z którym kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. W niniejszej sprawie do rozliczenia niepokrytych kosztów sądowych odpowiednie zastosowanie miał przepis art. 520 § 1 k.p.c., w myśl którego każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. W konsekwencji Sąd nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach od D. Ś., która postępowanie zainicjowała, kwotę 1 789,94 zł tytułem wydatków poniesionych w toku sprawy finansowanych tymczasowo przez Skarb Państwa (zarówno na wynagrodzenie biegłego 1221,44 zł, jednorazowe doręczenie zawiadomień sądowych uczestnikom postępowania M. H. (1) i A. H. (1) zamieszkałym w Holandii 543,73 zł, jak też kosztów przetłumaczenia pisma otrzymanego od holenderskiego organu doręczającego 24,77 zł). Doręczenie

wykonane za pośrednictwem jednostki doręczającej w Holandii w myśl zasady szybkości postępowania było celowe ze względu na wcześniejsze trzykrotne nieprawidłowe zawiadomienia o terminie rozpraw.

SSR Joanna Zachorowska